

tanítani, és ami talán még fontosabb, tudott is. Ezt bizonyítja tanítványainak ragaszkodása. Igazi mesterré vált az évek, évtizedek alatt.

Egyszer majd arra is lesz mód, hogy megfejtjük a titkát, ha készül egy olyan interjú-sorozat, amelyben hallgatói vallanak arról, milyen is volt.

Akik az elmúlt közel négy évtizedben részt vettek a hazai kultúráközvetítésben, sokszor találkozhattak vele. Konferenciák, továbbképzések, kutatások vagy egyszerűen csak baráti összejövetelek jelentették az alkalmat Kisvárdától Velemig, Gyulától Pécsváradig, Kékedtől Marcaliig. Ott-hon volt az ország bármely pontján, mindenütt volt tanítványa, barátja, pályatársa. Országos "intézmény" volt Hidy Péter.

Örömmel idézem fel itt is a Szabó Ervin Könyvtárban rendezett *Budapesti beszélgetések* sorozatot. Ő tudta, hogy egy közösségnek szüksége van találkozási alkalmakra, csevelyre, vitákra vagy csak az együttlétre. Mindig elérhető volt számunkra, mindig segített, ha rászorultunk, valaki érdekében mindig lobbizott.

Kitűnő könyvei, tanulságos szöveggyűjteményei, friss szemléletű írásai a művelődéskutatás és a művelődésszociológia értékgyarapító munkái. A kultúra állapotrajza mindig is izgatta. Ő a teljes és szélesen értelmezett kultúrafelfogásban gondolkodott. Számára egyaránt fontos volt a zene, a színház, a vizuális kultúra, az irodalom, az olvasás, a muzeológia, a média, az amatőr mozgalom, az öntevékenység, a civil szerveződés, a társadalmi kapcsolatok. Közel harminc könyve, számtalan cikke, tanulmánya mind jó lenyomata munkásságának.

Az elmélet és a gyakorlat egységének igazi, hiteles képviselője volt. Szakmai pályáján megszerzett és felhalmozott tapasztalatai megóvták attól, hogy kívülről vizsgálja a kultúra folyamatait, változásait.

Mindig megtalálta azokat a szakembereket – könyvtárosokat, közgazdászokat, művelődésszervezőket, informatikusokat, művészeket, szociológusokat, tanárokat –, akikkel hamar elhitette, hogy ők értenek a legjobban ahhoz, amit csinálnak. Így váltak számos munkatársaivá, kutatótársaivá, szerzőtársaivá, végső soron barátaivá. Ez olyan örökség, amit sokan örzünk, s biztos vagyok abban, hogy féltőn, mert hiányát máris érezzük, napról napra.

Fodor Péter

Babiczky Béla (1912–2004)

„Az életnek értéket csak a szolgálat adhat, amellyel az emberek ügye felé fordulunk.”

Márai Sándor

Nem sokkal 85. születésnapja után, 2004. március 18-án elhunyt Babiczky Béla, a magyar tartalomfeltárás nagy örege, könyvtárosképzésünk egyik legjelentősebb alakja.

Kevés olyan egyetemi tanszék volt, mely meghatározóbb egyéniségekkel bírt volna, mint a sokunkat a könyvtáros pályára terelő és ott megtartó ELTE tanszék. Ezek közé a korszakos jelentőségű tanári egyéniségek közé tartozott Babiczky Béla is. Neve fogalommá vált. Fogalommá, amely valamennyi gondolati tevékenység eleme és alapja. A könyvtári osztályozás, tartalmi feltárás minden könyvtáros fejében a Babiczky nevet hívja elő. Akár volt olyan szerencsés, hogy tanította a tanár úr, akár nem. Már az egyetemi évek alatt is tudtuk, éreztük, hogy valami különleges kegyelemben van részünk. Segítő, megértő, folyamatosan biztató légkörben próbáltuk elsajátítani az akkor még teljesen érthetetlennek tűnő ismereteket. Később vettük észre, hogy ennél jóval többet tanultunk tőle: a szolgálat mindenekfelettségét, a szerénységet, az emberi tartást, a munka becsületét, a mások iránti érdeklődést, a nyitottságot. Azt, hogy a tanár-diák, majd később a kollégák közötti kapcsolat nagyon értékes, meghitt és szép lehet.

Babiczy Béla 1919. március 12-én született Debrecenben. Elemi iskoláit Dunabogdányban, a gimnáziumot Esztergomban végezte. 1937-ben kezdte meg egyetemi tanulmányait a budapesti tudományegyetemen, magyar–német–művészettörténet szakon. Ezzel párhuzamosan 1938 és 1941 között színházi és filmrendezői tanulmányokat is folytatott. 1942 végéig több játékfilmben működött közre rendezőasszisztensként, majd az 1942/1943. tanévben ösztöndíjasként a római főiskolán tanult operatőr szakon.

Bölcsészdoktori értekezésének címe (1945): Nil (Dapsy Gizella) élete és költészete. 1945 elején hadifogságba került, és a Szovjetunióból 1945 őszén tért vissza. Külső munkatársként több folyóiratnál és hetilapnál dolgozott. 1950-ben került az Országos Könyvtári Központba, majd 1952 augusztusában az ELTE Bölcsészettudományi Kar Könyvtártudományi Tanszékére. 1978 és 1980 között a tanszék vezetője volt. 1984-ben ment nyugdíjba, de még évekig tartott speciális kollégiumokat. Elszakadni sosem szakadt el tőlünk. Amíg egészsége megengedte, gyakran meglátogatott, és szelíd, barátságos lényével mindig segített, felderített bennünket.

Az utolsó időkben telefonon tartottuk a kapcsolatot. Szívesen beszélt az életéről, terveiről, és sosem felejtette el megkérdezni: Mi történik a szakmában? Mondjon valami érdekeset! Hol járt utoljára? Találkozott...? Természetesen sokszor beszéltünk az ETO-ról. Mindig követte az eseményeket, a korábban említett problémákra újra és újra rákérdezett. Nagyon tevékeny, hihetetlenül művelt, sokoldalú ember volt.

A több mint negyvenéves egyetemi oktatói munkájának fő területe a könyvtári és bibliográfiai osztályozás volt. Speciális kollégiumot tartott évekig a reprográfia témaköréből. 1976-tól képviselte hazánkat a Nemzetközi Dokumentációs Szövetség (FID) osztályozási bizottságában, de már előtte is rendszeresen részt vett a FID társadalomtudományi osztályozási bizottságának munkájában.

Publikációi felölelik a mikrofilmezés, a dokumentációs fényképezés, a reprográfia, a könyvtárosképzés, valamint a könyvtári osztályozás történeti, elméleti és gyakorlati kérdéseit. Időnként még a könyvtártörténet területére is elkalandozott. Neve, munkássága szorosan összefonódott az Egyetemes Tizedes Osztályozás fogalmával. Munkásságának jelentős részét az ETO magyar nem-

zeti változata megteremtésének szentelte. Közreműködött az ETO-kiadások hazai szerkesztésében, korszerűsítésében, a revíziós munkákban. Írásaiban folyamatosan követte az ETO fejlesztését, alakulását, aktuális problémáit, nemzetközi és magyar eseményeit. Az ő beszámolóiból értesülhettünk a FID-ben folyó munkálatokról. Számos tankönyvet írt, az utolsót közel nyolevanévesen.

Babiczy Béla életét a szolgálat jellemezte. Hogy mi ez a szolgálat? Mindannyiunknak más és más. Neki talán a család, a tanszék, a tanítás, az ETO, a film volt, és még sorolhatnám, de mindenekelőtt az ember tisztelete.

„Mi elmegyünk, de a jövő kódéba lelkünk világa fényeket vetett” – írta Juhász Gyula. Az ő fénye világít nekünk és az utánunk következőknek is. Nagyon fog hiányozni szelídsége, okos megértése, nagy műveltsége, és mindaz, amit képviselt, amit nekünk, tanítványainak, kollégáinak, barátainak adott és adott, kifogyhatatlanul. Köszönet érte. Emlékét örökre megőrizzük. Nyugodjék békében!

Barátné Hajdu Ágnes

KIÁLLÍTÁS

KLIMT, SCHIELE, KOKOSCHKA
ÉS A DUALIZMUS MŰVÉSZETE

AZ ÁTTÖRÉS KORA BÉCS ÉS BUDAPEST A HISTORIZMUS ÉS AZ AVANTGÁRD KÖZÖTT 1873 - 1920

Kiállítás a Budavári Palotában:

A BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUMBAN: AZOK A BOLDOG BÉKEIDŐK
2004. március 19. - 2004. szeptember 6.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIÁBAN: KÖZÖS ÉS ELTÉRŐ UTAKON
2004. március 19. - 2004. május 17.

AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁRBAN: A TEGNAP VILÁGA
2004. március 19. - 2004. szeptember 6.